No. 2175 · Zaterdag 12 September 1925. 42ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag. Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: St. Elisabeth's Gasthuis.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Een oliebad.

De welbekende Dr. JAC. P. THIJSSE, de man, die met zijn vriend E. HEIMANS de flora en fauna van Nederland zoo populair heeft gemaakt onder het jongere geslacht, vertelt in de *Groene Amsterdammer* van 4 Juli ll. van een uitstapje naar het eiland Texel. Het was dien dag echt warm weertje en de wandeling door het duin en langs de steile hellingen verre van gemakkelijk. Maar hij „vertroostte zijn tochtgenooten met de belofte, dat zij zouden kunnen zwemmen in de Noordzee, bij het strand van de *Slufter*, het mooiste, breedste, blankste, levendigste strand van Nederland."

Toen de reizigers waren uitgekeken aan het mooie meertje van *Muy*, maakten zij zich op om dat heerlijke strand te bezoeken. En dan vertelt de schrijver verder:

„Maar er was iets vreemds, dat we de vorige jaren hier nooit hadden aangetroffen. De zeelucht was niet zoo frisch als anders, het schuim was dichter en de golfruggen minder duidelijk van teekening, mat en afgerond. Ook lag er veel geel schuim op het zand en er waren groote vettige donkere vlekken. Van strandspringertjes en vliegen geen spoor en ook in het geheel geen sprake van de prachtige bontbek-pleviertjes, noch van de dwergsterntjes, die anders krijschend hun kleine vischjes zoeken in de branding. Geen sprake ook van baden, want het blijkt ons, dat het strand hier getroffen is door de allernaarste nasleep van een der triomfen van de moderne techniek: het olieveld op zee. Het heerlijkste strand was in deze dagen geheel ongenietbaar, zonder eenig leven of vertier, vies tot walgens toe. En dat niet alleen aan de *Slufter*, maar overal, van *Onrust* tot *Cocksdorp*. Misschien herinnert ge u ook wel, dat niet alleen Texel werd getroffen, maar de geheele Hollandsche kust en het heeft mij zeer verwonderd, dat er aan die ramp zoo weinig aandacht is geschonken.

„Enkele dagbladen gaven illustraties van de ongekende hoeveelheid schuim, die aan ons strand was waargenomen, maar verzuimden er bij te vertellen, dat dit schuim veroorzaakt was door het vuile olievlies. Ook sprak ik iemand, die had in die vieze zee gebaad, maar er eigenlijk weinig van gemerkt, alleen dat „het zand zoo bleef aanhangen." Ook had hij er niets van geroken, totdat ik zijn aandacht er op vestigde en toen kreeg hij er nog meer last van dan ik zelf. Je zoudt zoo zeggen: wat niet weet, niet deert en dat die heele oliegeschiedenis niet erg is, wanneer de menschen er toch niets van merken. Maar de dieren en planten gaan er dood van, het strand wordt er door ontvolkt en ontsierd en de zee wordt er door belemmerd in haar grootsche taak van het bewoonbaar houden der wereld.

„'t Is nu al jaren, dat wij opkomen tegen het roekeloos bedrijf van het uitpompen van stookolie-resten in zee. Het eerst zijn de vogelbeschermers in het harnas gejaagd, doordat honderden vogels, vooral alken en zeekoeten dood aanspoelden, hun veeren gedrenkt met de vieze stookolie. Dat viel duidelijk in het oog, maar veel erger is het toch, dat al het leven, groot en klein langs het strand en in de ondiepe zee wordt vermoord en weggevaagd. Het kwaad geschiedt over de geheele wereld en alleen door internationale overeenkomsten kunnen wij hopen er een eind aan te maken.

„Er zijn reeds vele stappen gedaan in die richting. De Vereenigde Staten, Engeland, Zuid-Afrika, Zuid-Australië hebben wettelijke bepalingen uitgevaardigd omtrent het loozen van stookolieresten. Als ik het wel heb, dan verbieden zij het storten van olie binnen de drie mijlsgrens, dus wat wij noemen de territoriale wateren. Van dezen maatregel is echter slechts weinig nut te verwachten, want die gestorte olie vormt natuurlijk even goed een vlies, dat dan door wind en stroom binnen de territoriale wateren en zelfs naar de kust gedreven kan worden. En al storten we die olie honderd mijlen ver van de kust, dan nog vormt zij een vlies, dat nadeelig inwerkt op alles wat leeft nabij de oppervlakte van het water, de verbinding tusschen zee en dampkring, van zooveel belang voor de levende wezens, wordt er door verstoord. Een kleine hoeveelheid olie is voldoende om honderden vierkante kilometers van het oppervlak der zee af te sluiten van den dampkring en wanneer dat gebeurt in strooken van de zee, waar veel levende wezentjes, huizen, dan zijn de gevolgen onberekenbaar.

„In Juli 1922 heeft het Congres den President van de Vereenigde Staten verzocht een conferentie van zeevarende naties bijeen te roepen, om te beraadslagen over het oliegevaar en in September 1924 is een dergelijke wensch uitgesproken door de internationale conferentie van wetgeleerden te Stockholm op voorstel van onzen landgenoot W. R. BISSCHOP. We weten nog niet, of de wensch wel zal worden verwezenlijkt, maar zoo'n paar „olieweekjes" als wij in Mei gehad hebben, kunnen er wellicht toe bijdragen, om dien wensch wat kracht bij te zetten.

„Wij hopen, dat het storten van olie in zee kort en goed universeel verboden zal worden en dat aan de reeders de verplichting zal worden opgelegd hun olietanks te doen reinigen in de haven zelve door middel van geschikte inrichtingen. Verleden jaar heeft op Wembley een dergelijke inrichting „*the Rocket Separator*" haar kunsten vertoond en later in Liverpool zijn er demonstraties gehouden met *the Pirbright Oil Separator*. Volgens de beschrijving is deze eenvoudig, doeltreffend, betrouwbaar en automatisch, voorkomt de vervuiling van havens, zeeën en rivieren en den ondergang van vogelleven en visscherij. Het toestel kan gemakkelijk aangebracht worden in de dubbele bodems van de groote booten en heeft een capaciteit tot 200 ton per uur, raakt nooit verstopt, vereischt geen toezicht en bespaart geld en tijd. Aldus werd reeds geadverteerd in het najaar van 1924, zoodat we ons er eigenlijk over moeten verwonderen, dat nu, in den zomer van 1925, onze stranden nog door olie verontreinigd worden. We zullen daarom bij allerlei internationale gelegenheden onze stem nog eens moeten verheffen: de zeebad-maatschappijen, de vogelbeschermers, de visschers, de hygiënisten en allen die er prijs op stellen, om te wonen in een blijde, welvarende en zindelijke wereld."

* * *

Tot zoover DR. JAC. P. THIJSSE.

Hier op Curaçao zijn we er veel erger aan toe.

En dat is heel best te begrijpen. Noch op Texel noch elders op de Hollandsche kust is een raffinaderij te bekennen. Die verontreiniging van het strand en van de zee is daar alleen te wijten aan de olieresten, die door de stoomschepen mijlen ver uit de kust in zee gestort worden.

Hier hebben we een petroleumraffinaderij van enorme capaciteit. Hier komen en gaan honderden tankbooten en stoomschepen, volgeladen met ruwe olie of residu in en uit de haven.

Waar ook hier geen wettelijke bepalingen die verontreiniging beperken of tegengaan, kan men dus verwachten dat dit euvel hier heel wat grootere verhoudingen heeft aangenomen.

En de feiten wijzen het uit.

Wie het met eigen oogen nog niet gezien heeft, make eens een omwandeling te beginnen aan de Westzijde der haven bij de kolenloodsen van de firma S. E. L. MADURO & SONS langs *Motet* en verder langs de Zuid-West-en Noordzijde van het Schottegat tot aan *Asiënto*. Overal vindt men langs het strand een breede strook zwarte, dikke, taaie, kleverige massa. Stroom en wind heeft bij kleine en groote beetjes die olieresten van *Asiento* eerst als een dun vlies over de oppervlakte van het Schottegat uitgespreid en langzaam aan naar den kant en de haven ingedreven. Soms kan men zoo'n olieplas tot zelfs in het Rifwater waarnemen.

Zoo heeft alles zijn goede en kwade zijde.

Curaçao heeft aan de C.P.I.M. zijn opkomst te danken en een bloei en vooruitgang op economisch gebied, zooals het nooit te voren in die mate gekend heeft.

Doch de petroleum heeft ook zijn schaduwzijde.

Dat is, zegt Dr. THIJSSE: „de allernaarste nasleep van een der triomfen van de moderne techniek."

In den beginne liet men zich hier alleen vrees aanjagen door het dreigend brandgevaar. Op dat punt is men nu zoowat gerust gesteld sinds men bij de vorige branden op de Isla gezien heeft in hoe korten tijd door die onvolprezen *Foamite*-inrichting zoo'n geweldige brand kon gebluscht worden.

Wij weten niet of die zwarte dikke oliemassa langs het strand van het Schottegat en bij Motet en een eind ver in de haven ook gevaar voor brand oplevert. In geval daar zeilschepen gemeerd liggen, zou zoo'n brand zeker niet gemakkelijk te blusschen zijn en spoedig een fatale uitbreiding krijgen.

Laten we aannemen, dat die olieresten niet brandbaar zijn en dit gevaar dus afwezig is.

Doch de verontreiniging blijft, gaat voort en wordt met den dag erger.

Wat Dr. THIJSSE op Texel ondervond, daarvan zijn we hier op nog veel meer uitgebreide schaal het slachtoffer geworden.

De militairen van ons garnizoen, die sinds onheuglijke tijden in een der inhammen van het Schottegat hun geliefkoosde bad- en zwemplaats hadden, zijn sinds lang daarvan weggedreven. Het mooie groote badhuis van het Pensionaat *Welgelegen* kan al sedert een paar jaar geen dienst meer doen. En nu de C. P. I. M. ook de Caracasbaai in haar bedrijf heeft opgenomen, is ook die prachtgelegenheid voor baden en zwemmen afgeschreven en staat binnen korten tijd ook *Vista Alegre* op *Jantiel*, dat reeds zooveel bezoekers lokte, datzelfde treurig lot te wachten. Er zijn nog plannen aanhangig om ook vooraan bij den ingang van de Piscaderabaai een moderne badplaats aan te leggen. De afstand vandaar tot Caracasbaai is heel wat grooter. Doch het is maar een kwestie van tijd. Binnen langer of korter tijd zal de heele Zuidkust van ons eiland een zelfde kleverige zwarte massa worden als nu het strand van het Schottegat te zien geeft.... wanneer niet in tijds doeltreffende maatregelen genomen worden.

En die maatregelen geeft Dr. THYSSE aan de hand:

1o. Een streng verbod aan alle stoomschepen, die onze haven bezoeken, om olieresten binnen het Schottegat of de haven in zee te storten.

2o. Verplichting voor de stoomschepen, die stookolie gebruiken, om bv. binnen één jaar zich te voorzien van *the Rocket Separator* of *the Pirbright Oil Separator*.

3o. De mogelijkheid te onderzoeken of ook de C. P. I. M. haar ofvalwater en olieresten, die nu het Schottegat en onze haven steeds meer verontreinigen, niet vooraf door middel van genoemde *Separators* of op andere wijze kan zuiveren.

Voor de C. P. I. M., die 400.000 fl. kon ten koste leggen aan haar eerste installatie van haar *Foamite*-brandblusch-apparaat, beteekent de aanschaffing van zulk een inrichting maar een bagatel en een peulschilletje.

Nu is het nog tijd om in te grijpen. Wanneer we paar jaar verder zijn, zal deze verontreiniging zulk een omvang hebben aangenomen, dat het niet meer te verhelpen is.

En nu hebben we in deze kwestie nog niet eens het groote belang van den vischstand en der visschersbevolking onder het oog gezien.

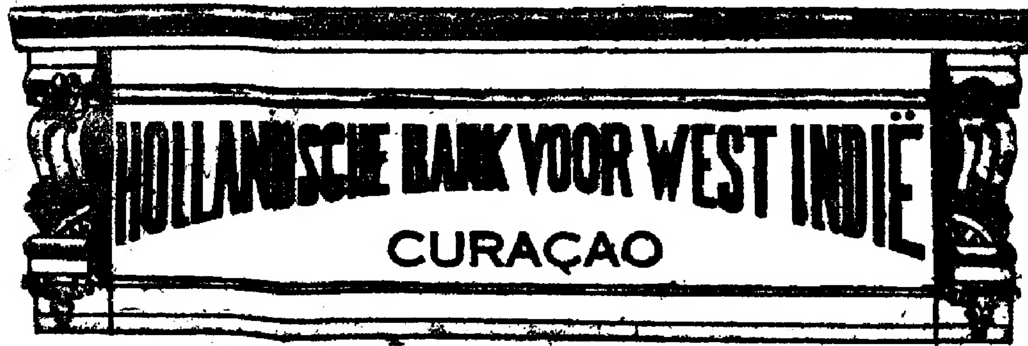
Dr. JAC. P. THIJSSE, die een deskundige is op dit gebied, zegt er van: „De dieren en planten gaan er dood van, het strand wordt er door ontvolkt en ontsierd en de zee wordt er door belemmerd in haar grootsche taak van het bewoonbaar houden der wereld....."

Honderden zeevogels spoelden dood aan langs de kusten, hun veeren gedrenkt met de vieze stookolie.....

„Al het leven, groot en klein, langs het strand en in de ondiepe zee wordt vermoord en weggevaagd....."

„En al storten we die olie honderd mijlen ver van de kust, dan nog vormt zij een vlies, dat nadeelig inwerkt op alles wat leeft nabij de oppervlakte van het water, de verbinding tusschen zee en dampkring, van zooveel belang voor de levende wezens, wordt er door verstoord. Een kleine hoeveelheid olie is voldoende om honderden vierkante kilometers van het oppervlak der zee af te sluiten van den dampkring en wanneer dat gebeurt in strooken van de zee, waar veel levende wezentjes huizen, dan zijn de gevolgen onberekenbaar."

Gouverner c'est prevoir.

Neemt gelden à déposito.
Opent rekeningen-courant met rente-vergoeding.
Koopt en verkoopt Buitenlandsche Wissels & Vreemd Geld.
Verschaft Credietbrieven en Reiswissels der American Express Co.
Bezorgt schriftelijke en telegrafische uitbetalingen.

Spaarkas „A": Heerengracht No. 1.
Spaarkas „B": Breedestraat No. 36. Otrabanda. 2

De Vaticaansche Missie-Tentoonstelling.

De Dominikaansche Missies.

VI.

Na een kijkje genomen te hebben in de algemeene zalen der Vatikaansche Missietentoonstelling moeten we nog een kort bezoek brengen aan de verschillende particuliere inzendingen, de „stands" der verschillende Missies. De lokalen waar de Dominikaansche Missies door hare inzendingen de aandacht trekken zijn de paviljoens van China, Japan, Mesopotamië, (Voor-Azië), Indochina, en het Museo Lapidario, waar verschillende grootere stukken zijn ondergebracht, die in de afzonderlijke stands geen plaats konden vinden.

Het Chineesche paviljoen bevat kostbare inzendingen van de drie apostolische vicariaten en eene prefectuur, die samen de provincie Fo-Kien vormen. Behalve de aardrijkskundige overzichten en statistieken der missiewerkzaamheden, ziet men hier belangrijke verzamelingen van Chineesche kunst, porcelein, lakwerk, zijdestoffen en dergelijke. Ook een zeer belangrijke muntenverzameling uit de Chineesche oudheid is hier ondergebracht, terwijl een prachtcollectie van de kostbaarste kleedingstukken de verzameling voltooit.

Onder de inzendingen van het Japaansche paviljoen is die der Dominikaansche Missies van Shikoku en Formosa, twee eilanden onder Japansch bestuur, tot nu toe de meest interessante, door de kostbaarheid en zeldzaamheid der voorwerpen. Wij noemen een groote verzameling beeldjes, kunstarbeid van Japansch maaksel, en vooral de prachtige porcelein-afdeeling, die een voortbrengsel is van de beroemde porseleinfabriek te Matsujama, hoofdstad van Shikoku. Deze verzameling is een voorstelling van den Japanschen Olympus met zijn 8 miljoen goden, die beantwoorden aan de 8 groote eilanden van het Japansche rijk. Ook vindt men er uitbeeldingen der bekende Japansche volksverhalen en godsdienstige mythen, en een zeer oud Japansch familie-altaar, kostbaar en rijk van bewerking en materiaal. Van Formosa is er een plastische voorstelling van de bewerking der thee en andere landbouwproducten.

Doch hoeveel interessants er in deze beide afdeelingen ook te bewonderen is, het wordt alles overtroffen door de collectie uit Tonkin, die in de zaal van Indochina is ondergebracht, waar ook de missies van Siam, Cambodga en Cochin-China hunne verzamelingen exposeeren. Het is algemeen bekend en — blijkt ook uit het overzicht, dat wij in ons vorig nummer gaven, — dat de Tonkineesche Missie misschien de best georganiseerde en bloeiendste is van geheel de wereld. Dit ziet men ook uit de prachtige inzendingen, die deze missie vertegenwoordigen.

Bij den ingang, boven de vitrines zijn drie groote doeken aangebracht, die in groote chineesche letters de drie woorden: *Niên-thánh-ân: genade in 't heilig jaar*, bevatten, als groet der Tonkineezen aan de pelgrims en bezoekers der tentoonstelling. Rondom deze reusachtige letters van voorstellingen aangebracht, die de zegeningen en weldaden der Dominikaansche missionarissen gedurende de twee en 'n halve eeuw van hun arbeid symbolizeeren. Algemeene bewondering wekken de 14 kruiswegstaties in paarlemoer uitgevoerd, en een voorstelling van de prachtige cathedraal van *Thai-Binh* en een allegorie van de Dominikanen in Tonkin. Verder kan men er waardevolle collecties zien van snijwerk in ebbenhout en ivoor, beeldhouwwerk en gebruiksvoorwerpen. Interessant is ook een verzameling van munten en wapenen, geschenk van den heer Dominicus Nha, ex-gouverneur van Tonkin, alsmede een overzicht van de Tonkineesche rijstkultuur, waar 58 soorten van het vikariaat van Bui-Cheu en 20 van Bac-Ninh vertegenwoordigd zijn. Dezelfde Dominicus Nha heeft ook nog eenige antieke voorwerpen, in gebruik bij de oude koningen der dynastie van *Ly* (1010—1255), ten geschenke gezonden.

De grootere stukken, behoorende tot de Tonkineesche afdeeling, zijn ondergebracht in het Museo Lapidario. Daar staan onder andere een reproductie in hout van de pagode van Hoanh-Nha, met alle détails in zeer nauwkeurige afwerking; verschillende soorten van huizen van armen en rijke Tonkineezen; een kerk in Annamitische stijl, naar het model van de Rozenkranskerk te Tra-Lu; eenige draagstoelen, waaronder er een is die na gediend te hebben tot afgodische doeleinden, sedert 1864, het tijdstip waarop de vervolgingen eindigden, aan den dienst der H. Maagd werd toegewijd en steeds gebruikt wordt in de processie der Rozenkrans-koningin. Uit China zien we nog een 5 meter hooge reproductie in hout van den toren van Chuen-Chow, in Fo-kien, die in werkelijkheid 44 meter hoog is, en uit steen is op opgetrokken.

De overige collecties nl. die van Zuid-Amerika en Centraal Afrika zijn grootendeels van gelijken aard als de inzendingen, die hier in Nederland op de verschillende Missietentoonstellingen zijn ingebracht, en vragen geen nadere bespreking.

Ten slotte geven wij een overzicht van de verschillende Congregaties van Zusters Dominicanessen die naast de missionarissen in de verschillende Missies werken.

In Amerika hebben zij de Missies van Californië onder de Indianen van den staat Minnesota, verder op vele eilanden der West-Indische Archipel, zooals Porto-Rico, Trinidad, Curacaosche eilanden, in Colombia, in de missies van Ecuador, Perú en Brazilië. In Afrika zijn verschillende inlandsche Congregaties in de Staten der Zuid-Afrikaansche Unie en enkele Europeesche zusters in den Belgischen Congo. In Azië zijn Congregaties van inlandsche zusters in Mesopotamië, Tonkin en Fo-kien. Ook Australië heeft reeds sinds langen tijd zijn inlandsche Congregaties van Dominicanessen:

Hier volge een lijstje van de Domi-

nikaansche Missie-congregaties voor Zusters :

	Congregaties.		Leden.
Europa	15		844
Amerika	7		1766
Afrika	6		1136
Azië	8		1107
Australië	4		437
Totaal	40	Totaal	5290

Het geringe aantal leden (844) op de 15 Europeesche Congregaties vindt zijn verklaring in het feit, dat de Europeesche missie-congregaties haar grootste aantal leden in het buitenland hebben, terwijl in Europa de moederhuizen betrekkelijk slecht bevolkt zijn. Want de cijfers voor de overige werelddeelen geven alleen het aantal der daar *inheemsche* Congregaties en zusters weer.

VAN DEN ORKAAN IN HOLLAND.

Het is onmogelijk alle bijzonderheden mede te deelen van den orkaan, die op Maandagavond 10 Augustus op zulk ontzettende wijze vele streken van Noord-Brabant, Gelderland en Overijsel heeft geteisterd.

Nergens heeft het noodweer langer dan 7 tot 12 minuten geduurd, doch dat was voldoende om geheele dorpen in een ruïne te veranderen, geheele bosschen met eeuwenoude boomen tegen den grond te slaan, kerktorens omver te werpen.

Wij laten hier de uitvoerige beschrijving volgen van de verwoesting van kerk en klooster der Paters Dominikanen te Langenboom nabij het dorp Zeeland, dat ook bijna geheel werd verwoest, gelegen tusschen Uden en de Grave in het Noord-Oosten van Noord-Brabant.

Een redacteur van de *Maasbode* schrijft uit Langenboom :

„Was dit Langenboom, dat nog in onze herinnering vastlag als een oord van de meest placiede onbewogenheid.

Alsof een aardbeving het op den kop had gekeerd.

Alsof de Duitsche horden van 1914 in plaats van in België het eerst in het wereldvergeten Langenboom waren gevallen.

Het oorlogsbeeld van 1914 drong zich als een obsessie aan ons op.

De keurige openbare school, pas nieuw gebouwd, in puin gevallen.

Daaromheen huizen en boerderijen, waar de eene steen niet op den anderen was gebleven, en met den grond gelijk gemaakt.

De bewoners verslagen, zoekend en wroetend onder de puinen naar hetgeen hun nog dierbaar was.

En toen opeens tusschen een ongewoon krioel van menschen in een menigte, zooals Langenboom zeker nog nooit om zich heen had gezien, de troostelooze aanblik van de totaal verwoeste kerk en het zwaar geteisterde klooster.

De altijd zoo blij gehumeurde broeder Hyacinth liep versuft en verslagen door den neergevelden tuin.

Over een warreling van balken, pannen, steenen, neergeslagen schoorsteenen bracht hij mij in het druipende klooster, dat als door een geweldige ontploffing uit elkaar scheen geslagen.

„Kom mee" zei pater praeses Wennekendonk, „naar de kerk, je kunt het niet gelooven, niet indenken wat er gebeurd is."

En even uit de opening van de sacristie — het binnengaan van de kerk is levensgevaarlijk — liet hij ons zien wat de ondenkbare ramp had uitgericht.

„Onbegrijpelijk" was onze eerste indruk.

Alsof een dozijn van de zwaarste projectielen uit Reims op de kerk waren neergekomen.

De toren weggeslagen, de gewelven doorgebroken, van de vensters geen scherf meer over, de beelden onthoofd, de altaren verwoest, alles te samen een trieste druipende massa.

Toen begon praeses Wennekendonk opgewonden nog door de ontzettende gebeurtenis, zijn ontroerend relaas.

Om elf uur Maandagmorgen waren de werklieden van den aannemer Braam uit Nijmegen met spiksplinternieuw materiaal in Langenboom gekomen om in de kerk een stelling te zetten.

Want de kerk van Langenboom, de trots en de glorie van de eenvoudige Langenboomers, zou geheel nieuw gepolychromeerd worden, en alle vensters zouden vernieuwd worden met gebrandschilderde ramen.

Om vier uur had pater praeses het H. Sacrament uit de kerk gehaald omdat de eerste werkzaamheden zouden beginnen.

Precies zes uur in den middag — de klok is vijf over zes door de ramp stil gezet, was pater praeses met nog vijf man in de kerk om de eerste werkzaamheden te bespreken.

Toen stond pater praeses in het priesterkoor en keek door de open kerkdeur naar buiten. Hij zag een geweldig zwarte lucht die als een dreigend phantoom naar de kerk kwam toegeschoven.

Pater praeses, die enkele jaren als missionaris in Chili is werkzaam geweest, kreeg opeens den indruk van een Zuid-Amerikaanschen tornado.

„Broeder Marcus, doe de deuren toe !" riep hij tot den broeder-koster die juist de kerk kwam binnengeloopen.

Op hetzelfde moment werd de versomberde kerk hel blauw verlicht.

Het was alsof de bliksem insloeg, maar er volgde geen knetterende slag, maar er floot een helsch gehuil.

„Vlucht mannen, vlucht, de kerk valt in !" was het eenige, wat praeses Wennekendonk nog roepen kon.

De zes mannen drongen naar de deur van de sacristie, die reeds ontwricht niet meer te openen was.

Met een bovenmenschelijke kracht zette pater praeses zijn reuzenfiguur tegen de sacristiedeur, en bonsde de paneelen uit elkaar.

Zoo kwamen ze in den kloostergang, waar een wielende zandhoos alle uitzicht onmogelijk maakte.

De mannen grepen elkaar vast omdat zij dachten in den grond verzwolgen te worden.

Alles duurde een, twee minuten misschien.

Toen zakte de zandhoos neer en konden ze elkaar weer zien.

De kerk lag in puin; de paters en de werklieden zaten vol met scherven van glas en stukken puin, maar wonder boven wonder bleek niemand gewond.

Broeder Marcus, die door de open kerkdeuren naar buiten was gevlucht, werd door den wervelorkaan opgenomen en eenige meters ver in den tuin neergeworpen.

Maar terwijl hij door de lucht zweefde, zag hij hoe de toren van de kerk door de lucht werd geslagen en twintig meters ver in een tuin werd neergeworpen.

„En zie nu het klooster," vervolgde pater praeses en we gingen de lekkende trappen op.

De orkaan had alle ramen stukgeslagen, uit hun sponningen gelicht, als een wild dier dat uitkomst zoekt, had hij hier door de muren geboord, daar de deuren weggeblazen, dan het dak weggelicht, de gordijnen als kurketrekkers in elkaar gedraaid, de vloerzeilen opgeblazen.

Het was een ontzettende ontploffing die het oude hechte huis had opgeblazen.

De plasregen sloeg overal naar binnen, spoelde over de bedden, de boeken.

Het was een moment geweest van niet te vertolken sensatie.

De kloosterbewoners uit hun rustige studie opgeschrikt, wisten niet wat er gebeurde.

Buiten zagen zij de boomen als lucifers afknappen, de groene kruinen gierden door de lucht.

Geel-zwarte wolken draaiden in een wieling om het huis.

Drie minuten later scheen weer de zon, praalde een wonderschoone regenboog aan de lucht en heel laag over de stille Maas bromde angstig een vliegmachine.

Het moment van ontzettende verschrikking was voorbij.

Het klooster kan mogelijk gerestaureerd worden, al is voor het oogenblik geen kamer bewoonbaar.

De kerk is onherstelbaar verwoest, is één puinhoop.

Met weemoed keek pater praeses naar zijn dierbare kerk, die hij juist wilde beginnen te verfraaien en in een moment van felgeschokte zielsontroering snikte hij : „Hoe kan Onze Lieve Heer zelf zóó zijn ruiten ingooien !"

Men schat de schade door den orkaan aan kerk en klooster aangericht, op f 200.000.

Waarheid boven al.

De Curaçaosche Courant van de vorige week bevatte het volgende bericht :

In het nummer van 29 Augustus 1925 van de „*Amigoe di Curaçao*" komt een bericht voor, alsof door nalatigheid van de Gouvernementsambtenaren een geit in den Gouvernementsregenbak op het domein *Steenwijk* zou zijn gevallen, door welk ongeval het water als drinkwater onbruikbaar zou zijn geworden, zoo dat de eenigste manier waarop het Gouvernement zich van het water kon ontdoen, was het maar gratis te verdeelen.

Dit bericht is geheel onjuist.

In den regenbak is geen geit gevallen en water daaruit is niet gratis verdeeld geworden.

Dit niet alleen, doch water uit dien regenbak wordt geregeld aan omwonenden verkocht, en dezen koopen het gaarne, zoo zelfs, dat de wekelijksche opbrengst thans om en bij de f 50,— bedraagt. Om de geheele waarheid te melden, willen wij er aan toevoegen, dat in de eerste bezinkbak voor de goot, die naar den regenbak leidt, een jonge geit is gevallen. Het gebeurde werd dadelijk aan den wnd. Directeur van Openbare Werken gerapporteerd, die met bekwamen spoed het toen reeds doode dier liet verwijderen, het water uit *beide* bezinkbakken liet scheppen en deze liet reinigen :

De regenbak staat onder voortdurend toezicht van Openbare Werken, zoodat het geval, dat van aftreksel van een dood dier de eigenlijke regenbak kan bereiken en van daaruit aan de bevolking ten gebruike kon worden geboden, buitengesloten is. Komt nu en dan een dier op het vangplein, omdat nu eenmaal afdoende afsluiting tegen dieren zeer moeilijk en kostbaar is, en wordt het plein daardoor verontreinigd, dan wordt ook voor spoedige schoonmaak gezorgd.

Wij meenen, dat het der redactie van de *A. di C.* geen ernst kan zijn te verlangen, dat het vangplein tegen katten wordt afgesloten. Afgescheiden van het feit, dat deze dieren over zoowat elke afsluiting klimmen, ligt het niet in hun aard om gemetselde pleinen te verontreinigen."

Zooals men ziet, is het altijd goed het *hoor en wederhoor* toe te passen. En daarom plaatsen we met genoegen dit stukje om het feit in kwestie tot juistere proporties terug te brengen.

Het is voor ons, en zeker nog meer voor de omwonenden, een groote geruststelling, dat er van wege O. W. toezicht op dien regenbak wordt uitgeoefend.

Toch wil het ons voorkomen, dat de schrijver van bovenstaand stukje in de *Cur. Ct.* wel wat te resoluut spreekt.

Als er een wachter, die met het toezicht en den verkoop van het water belast is, vlak bij dien regenbak woont, zouden wij nog wel wat meer vertrouwen hebben in dat toezicht.

Doch dan begrijpen wij er niets van, hoe zoo iemand, in plaats van zelf dien dooden geit terstond uit dien bezinkbak te verwijderen, eerst dat feit officieel aan den Directeur van O. W. gaat rapporteeren, die daarna „met bekwamen spoed" dat beest er uit laat weghalen enz.

Dat feit werd dadelijk gerapporteerd. Natuurlijk eerst nadat hij het beest daar had zien liggen. Maar hoe lang had 't er toen al in gelegen ? Het was al dood. Dus kan er toch wel een geruime tijd verloopen zijn, nadat het beest er in viel en na eindeloos rondspartelen crepeerde, en gevonden werd.

Hoe kan nu de schrijver beweren dat het *buitengesloten is*, dat het aftreksel van dat doode dier den eigenlijken regenbak *kan* bereiken ? Als er in dien tusschentijd een flinke regenbui gevallen was, zou dat beslist zeker gebeurd zijn.

Voor de dwaze veronderstelling, neergelegd in de slotalinea zijn we niet verantwoordelijk.

De tegenwoordige afsluiting is ook voor geiten en honden onvoldoende. Wanneer de dwarsdraden ook niet stevig door [illegible]ande draden op den juisten afstand bij elkaar gehouden worden, is het voor een geit, en ook voor honden, een kleinigheid daar doorheen te wippen. Voor een gecementeerde vangplaats van zuiver regenwater, is het een eerste vereischte, verontreiniging te *voorkomen*, en geeft meer vertrouwen dan van tijd tot tijd na eventueele verontreiniging deze te verwijderen.

Hoogtepunt van het jubeljaar.

Onder dezen titel schreef het liberale „*Alg. Handelsblad.*"

„Het „*Anno Santo*" heeft in deze dagen zijn hoogtepunt bereikt. Op de plechtige zaligverklaringen volgen, als climax, de nog indrukwekkender heiligverklaringen. Dichte drommen van vele honderden pelgrims bezoeken de hoofdkerken van Rome; vromen van alle standen en van alle nationaliteit. Amerikanen, Duitschers, Polen zijn er pas bij duizenden geweest.

Al is het niet noodig mee te deelen, wie de H. Petrus Canisius (toekomstig patroon der journalisten ?) eigenlijk was, toch mag wel worden aangestipt wat een „heiligverklaring" feitelijk beteekent.

De Paus doet zeker geen absurde dingen ; maar iets absurds verkondigen zij, die het over de hemelsche „*bevordering*" van Petrus Canisius hebben — en daarom lachen. Zij weten of bedenken niet, dat het uitspreken eener zalig- of heiligverklaring niet anders beteekent dan het nemen van een ritueelen maatregel. De Roomsche Kerk gelooft aan de kracht van de voorbede der Heiligen bij God. De aanroepingen om hun bijstand zijn ingelascht in haar liturgie. Doch het gaat natuurlijk niet aan, dat die aanroepingen zoo maar in het wilde weg plaats hebben. De ritus is voorgeschreven door een wet, een *canon*. Persoonlijk, in zijn binnenkamer, kan elk de voorbede vragen van wie hij wil : van levenden of van vrome dooden, die hem dierbaar zijn ; doch in de Kerk moet wettelijk zijn vastgesteld (*gecanoniseerd*) van welke personen de aanroeping door den priester voor het altaar is toegelaten. De plaats, die de heiligverklaarde „in den hemel" inneemt, wordt door de pauselijke uitspraak in het minst niet gewijzigd ; alleen wordt hem een plaats in de liturgie ingeruimd. Zelfs is het geen ketterij te verzekeren, dat er „in den hemel" vele heiligen zich bevinden, die op aarde, d. w. z. te Rome, nooit zijn gecanoniseerd.

Of iemand al dan niet „zalig" of „heilig" zal worden verklaard (niet gemaakt), hangt af van den uitslag eener procedure, die aangaande de daadwerkelijkheid der goddelijke genade, door zijn (of haar) tusschenkomst verleend, gevoerd wordt. Voor een heiligverklaring moet die tusschenkomst in minstens drie gevallen worden bewezen en wel zóó positief, dat het plaatsgevonden feit (een genezing b.v.) niet op natuurlijke wijze kan worden verklaard. Het verschil tusschen „heilig" en „zalig" is wederom liturgisch. De respectieve verklaringen worden van den H. Stoel gevorderd (gepostuleerd) door hen, die overtuigd zijn te kunnen waarborgen, dat de vereischten tot de uitspraak aanwezig zijn. Voor een daartoe ingestelde vierschaar, bestaande uit officianten van de Congregatie der Riten, voeren zij een geding „*pro* en *tegen* hun bewijsvoering, wordt gepleit door een daartoe aangewezen kenner van 't canoniek recht, den z.g. „advocatus diaboli" : den advocaat van den duivel. Kan deze de aangevoerde bewijzen onmogelijk ontzenuwen, dan eerst volgt de uitspraak, welke eindelijk door den Paus met het plechtig decreet „*de tuto*" wordt bekrachtigd."

Het is een zeldzaamheid, dat in een liberaal dagblad de katholieke leer zoo onberispelijk juist wordt uiteengezet. Aan dezen correspondent komt alle eer toe, dat hij alvorens over zuiver katholieke onderwerpen te schrijven, eerst eens op informatie is uitgegaan.

INGEZONDEN.

De Cycloon boven het Oosten van Nederland.

Mijnheer de Redacteur.

Bij dezen verzoekt ondergeteekende namens de Commissie, welke l.l. Vrijdag 4 September is tot stand gekomen op de *Isla*, met het doel om gelden in te zamelen onder de Hollandsche arbeiders voor de door deze ramp getroffen bevolking, eenige plaatsruimte in uw veel gelezen blad en zegt u daarvoor bij voorbaat zijn oprechten dank.

Mijnheer de Red : wij hebben kunnen lezen in de bladen, welke ons uit Holland werden toegezonden, en ook in uw nummer van j.l. Zaterdag 5 September, welk een ontzettende ramp het Oosten van Nederland getroffen heeft.

Maar om daarover op deze plaats in bizonderheden te treden, is niet mogelijk. En laat ik daarom alleen vermelden de woorden van den Burgemeester van Borculo: „Ik heb een plaats gezien in Belgie verwoest door den oorlog, maar deze ramp is nog verschrikkelijker."

Zou zoo een woord, gesproken door dien Burgemeester, geen weerklank vinden op Curaçao ?

Zou het voorbeeld van deelneming door H. M. de Koningin, door Borculo en omstreken en de gewonden in de ziekenhuizen te bezoeken, te Curaçao geen navolging vinden, als is het dan in anderen vorm ?

Zou het voorbeeld door den Min. van Binnenlandsche Zaken en van Landbouw door zijn bemiddeling aan te bieden om een Nationaal Comité te vormen, geen navolging vinden te Curaçao ? Nu Mijnheer de Red : ik hoop het. Maar toch, daar zeker een groot gedeelte van de hooggeplaatste of voornaamste ingezetenen van Curaçao dit in hun bladen gelezen hebben, verwondert het ons, dat er te Curaçao nog geen Comité is to stand gekomen.

Komt, ingezetenen van Curaçao, het is nog niet te laat; neen, hulp in dit geval is nooit te laat. Slaat de handen ineen.

Denkt dat een deel van de bevolking van het moederland in nood verkeert.

Ik hoorde iemand zeggen : Nederland heeft zooveel voor Curaçao gedaan, laat nu Curaçao iets voor Nederland doen.

En Mijnheer de Redacteur, ik hoop dat deze enkele regels tot resultaat moge hebben, dat er evenals uit Oost Indië o.a. door den President van Samarang en door Mr. Creutsberg, president van 't Smeroefonds een telegram naar Nederland gaat : „Op Curaçao een Comité opgericht voor Borculo en andere plaatsen".

Mijnheer de Red : u nogmaals dankende voor de verleende plaatsruimte teeken ik namens het Comité v. d. Hollandsche arbeiders op de Isla.

8—9—'25. C. P. SAP.

Noot van de Redactie :

Wij juichen het initiatief van den Heer G. P. SAP en zijn medearbeiders van de Isla van harte toe. Wij twijfelen er niet het minste aan, dat er ook onder de Curaçaosche bevolking een dergelijk Comité zal worden opgericht. Holland, dat altijd heeft meegeleefd en meegevoeld bij de rampen, die ons eiland getroffen hebben, b.v. bij orkaan, bij groote droogte en armoede, heeft recht dat er nu op Curaçao bewijzen van dankbaarheid gegeven worden. Vele duizenden guldens zijn bij dergelijke gelegenheden in Holland voor onze kolonie gecollecteerd. Het is niet meer dan billijk, dat Curaçao nu het zooveel voorspoed geniet, ook de zoo zwaar geteisterde bevolking van Borculo, Ruurloo, Zeeland enz. enz. te hulp komt. Dat heeft men indertijd eveneens gedaan voor de hongerlijdenden in Hongarije, in Rusland enz. Nu het Moederland, dat ons veel nader aan het hart ligt, zoo onder deze ramp gebukt gaat, zal zonder twijfel Curaçao alles doen wat mogelijk is om de behulpzame hand te bieden.

Wij hopen in ons volgend nummer de vorming van deze commissie te kunnen mededeelen.

Het bovenstaande hadden wij reeds geschreven, toen ons het bericht gewerd van de samenstelling van een Commissie uit de Curaçaosche Burgerij, zooals blijkt uit de advertentie voorkomende in dit nummer.

Wij vertrouwen dat de Commissieleden in *alle* gezinnen, ook van den werkenden stand, een hartelijk onthaal zullen vinden en hun moeite voor dit schoone doel ruim beloond zal worden.

Berichten uit de Kolonie.

Religieuze plechtigheid.

Deze week Maandag namen drie meisjes van Aruba MARIA BRITTEN, NICOLINA BRITTEN en ROSA LEONCIA HIELL in het St. Elisabeth's Gasthuis alhier het religieuze kleed aan in de Congregatie van de Gasthuiszusters van Breda om dien dag haar Noviciaat te beginnen.

Onze hartelijke gelukwenschen. Moge O.L.H. hun geest van opoffering zegenen en beloonen ook met den geest van volharding.

Liefdadigheid.

L S

Ondergeteekenden, nog geheel onder den indruk van de verschrikkelijke ramp, welke een gedeelte van N. Brabant en Overijssel in 't bijzonder het oostelijk deel van Gelderland getroffen heeft, waarbij een 20 tal menschen zijn omgekomen, een 200 gewond en meer dan 2000 dakloos geworden en voor millioenen schade is aangericht, doen hierbij een beroep op de hulpvaardigheid van Curaçao's burgerij, in de verwachting, dat zij mildelijk zal bijdragen om dezen nood eenigzins te leenigen.

Curaçao, September 1925.

De Commissie van hulpbetoon,

Ds. G. J. EYBERS. J. ELLIS. Mr. H. POLVLIET.
JOS. M. L. MADURO. J. DE JONGH. MORTIMER A. CORREA.

CINE RIALTO

De Directie heeft het genoegen aan het geacht publiek mede te deelen, dat eindelijk is gearriveerd de prachtfilm getiteld :

CHRISTUS.

De film is vervaardigd door een Hollandsche Maatschappij. De tekst is Hollandsch.

De eerste vertooning zal plaats hebben MORGENAVOND 13 SEPTEMBER **om 9 uur.**

Plaatskaarten à f 1.25.

Ook a.s. DINSDAG, WOENSDAG, VRIJDAG en ZATERDAG zal ze worden vertoond om HALF NEGEN.

Welkom.

Met het SS. *Prins der Nederlanden* zijn deze week de Heer D. MOLENKAMP Chef van ons Draadloos Station en de Heer M. ROSEMA, monteur, weder van Suriname teruggekeerd, na het D. S. in den Cultuurtuin te Paramaribo voor het draadloos verkeer in werking gesteld, en drie nieuwe hulpstations te Albina, Nickerie en Coronie te hebben opgericht.

— Met dezelfde boot kwam ook mede de Heer W. Dijkmeester, Directeur Generaal van de Hollandsche Bank voor West-Indië.

Voetbalwedstrijd.

Door den *Cur. Voetbalbond* is in de vergadering van Woensdagavond besloten om op Zondag 20 September een Liefdadigheids-Voetbalwedstrijd te houden. Er zullen spelen twee elftallen A en B, samengesteld uit de beste spelers van bij den Bond aangesloten clubs.

De opbrengst aan entrées van deze wedstrijd is bestemd voor de noodlijdende bevolking, die bij den orkaan in Nederland alles verloren hebben.

Een navolgenswaardig voorbeeld.

Isla-Caracasbaai.

Deze week Dinsdag kwam hier op sleeptouw een groote tankboot de *Pirula* van 10.000 ton, komende van Amerika, vóor onze haven. Al de machines waren uit deze boot verwijderd, terwijl zij door schotten in verschillende tanks is ingedeeld. Bij aankomst vóór de haven trokken twee sleepbooten naar buiten, zulpbrzaam te zijn de *Pirula* naar Caracasbaai te sleepen, waar zij als moederschip gestationeerd wordt, tot zoolang de tien groote vaste tanks, die daar aan den wal gebouwd worden, gereed zijn.

Geridderd.

Behalve de reeds in ons vorig nummer genoemden is door H. M. de Koningin bij gelegenheid van haar verjaardag ook aan Mejuffrouw S. M. OLBANA, echtgenoote van den Heer TH. C. WALTER, de eeremedalje der Oranje-Nassau-orde in brons toegekend.

Regen.

Woensdagmorgen ongeveer ten 10 uur viel er een flinke regen, die bijna een half uur aanhield. Op Otrabanda wees de regenmeter 13 m.M.

Ook Donderdag en Vrijdag middag en 's avonds vielen er een paar buitjes.

De nieuwe Minister van Koloniën.

Aneta meldt, dat de Heer WELTER, de nieuwe Minister van Koloniën den 26n. Augustus met het SS. *Grotius* uit Indië naar Nederland vertrokken is. Tot zijn particuliere secretaris heeft hij benoemd den Heer E. A. ZEILINGA, onderdirecteur der algemeene Secretarie van Nederl. Indië.

Over den nieuwen minister van Koloniën geeft PROF. W. F. TREUB in groote trekken zijn oordeel als volgt:

„De benoeming van den heer Welter tot departementschef van koloniën is de beste, die onder de gegeven omstandigheden en bij de huidige politieke constellatie geschieden kon. De heer Welter is een ongemeen innemende persoonlijkheid van groote bekwaamheid, die in de laatste jaren een zeer aanzienlijk deel had in het gouvernement van Indië. Zijn benoeming beteekent, dat meer dan voorheen, een duidelijke lijn in de opvattingen en de politiek van den bewindsman aan Koloniën zich afteekenen zal.

Ongedecideerdheid noch onduidelijkheid van beleid zijn van minister Welter te verwachten. Vooruitstrevend, verliest de heer Welter nochtans geen oogenblik de werkelijkheid uit het oog. Doordat hij met beide voeten op vasten bodem staat, is van hem geen politiek te verwachten, die geen rekening houdt met de waarachtige sociale en economische belangen van Indië. De beteekenis eener krachtige welvaartspolitiek door aantrekking van het voor Indië's opheffing noodige kapitaal wordt door hem ten volle beseft.

Ook is het zeker, dat de defensie van Indië niet door hem zal worden verwaarloosd — een defensie, die met het oog op de te verwachten verwikkelingen in den Stillen Oceaan in de nabije toekomst — een probleem van urgente beteekenis belooft te worden."

Gelukwensch.

De Gouverneur heeft op een door Zijne Excellentie op den 31sten Augustus jl. aan Hare Majesteit de Koningin verzonden telegram, luidende:

„Curaçao biedt Uwer Majesteit en Koninklijk Huis eerbiedige hulde en gelukwenschen aan met betuiging van oprechte aanhankelijkheid en trouw".

op den 2den dezer het volgende draadbericht uit Het Loo ontvangen:

„U Kolonie mijn oprechten dank gelukwenschen.— WILHELMINA."

Katoen.

Men meldt ons, dat een proefzending van katoen der Bovenwindsche eilanden naar Holland daar zeer in den smaak is gevallen.

De koopers drukten zich in de volgende bewoordingen uit: „De uitval van de balen katoen is, het verheugt mij. U te kunnen mededeelen, zeer bevredigend geweest. De katoen was „schoon" en had een goede stapellengte. Er was hoegenaamd geen enkele baal, die niet minstens 1¼ inch stapel toonde.

Er bestaat hier geregeld vraag naar dergelijke katoen en er is dus een goede verkoopmogelijkheid, als de katoen van dezelfde kwaliteit is als door U gezonden.

Daar de monsterzending tot tevredenheid is uitgevallen, geloof ik, dat voor uw katoencultuur een goede toekomst bestaat en ben ook zeer gaarne bereid, verdere verschepingen voor U te bewerken.

Te Uwer orienteering deel ik U mede dat, indien ik heden een gelijkwaardige partij loco had, ik deze tot een prijs van ca. f 2,—per K.G. zou kunnen verkoopen.

Voor Uw katoen heb ik groote belangstelling en zou derhalve gaarne van U vernemen, wanneer er iets aangeboden kan worden."

Cur. Ct.

Ontvangen

van den Heer E. MORENO BRANDAO alhier een nieuw Amerikaansch veiligheids-scheerapparaat in mooi celloloid etui.

Zulk een scheermesje ontvangt iedereen, tegen inlevering van 25 leege pakjes van de *Bandera-Roja* cigaretten, van den Heer MORENO-BRANDAO, cadeau.

Paket Ligia.

Voortaan zal de Paket *Ligia* van hier Maandagavond naar Aruba en Donderdags naar Bonaire vertrekken.

Cuba.

Men herinnert zich, dat de Heer LINDORO KWARTSZ van Aruba, als gemachtigde van het Gouvernement, onlangs naar Cuba werd gezonden om te trachten de ruim 1000 arbeiders onzer eilanden, die daar zijn achtergebleven weer naar huis terug te brengen.

De eerste berichten van Cuba waren bepaald ongunstig.

Niet meer dan 25 werklieden kwamen bij den Heer L. KWARTSZ hun verlangen kenbaar maken weer naar Curaçao terug te keeren.

Zoo ziet men, hoe demoraliseerend het verblijf op Cuba op die lui gewerkt heeft. Daar zijn tallooze huisvaders, kostwinners onder die achtergeblevenen, die zich in al die jaren weinig of niets meer aan hun familie hebben laten gelegen liggen.

Evenwel hoe ontmoedigend dat resultaat ook was, gaf de Heer KWARTSZ toch niet den moed op. Op alle plaatsen, waar meerdere werklieden onzer eilanden bij elkaar waren, ging de Kw. persoonlijk met hun spreken. Het gevolg hiervan is geweest, zooals dezer dagen van Cuba bericht ontvangen werd, dat nu ruim 250 hun naam hebben opgegeven naar hun land terug te keeren.

Inmiddels is de Arubiaansche goulet *Ave Maria* reeds naar Cuba vertrokken, om die lui af te halen.

Wij hebben vertrouwen, dat het goede voorbeeld intusschen nog wel op de anderen zal hebben ingewerkt en nog meerderen zijn overgehaald om terug te keeren.

Over een paar weken kunnen we ze hier verwachten.

Zeilvaart

gedurende de maand Aug. 1925

Binnengekomen van:		*Uitgezeild naar:*	
Aruba	25	Aruba	23
Bonaire	46	Barbados	1
Bov. Eilanden	1	Bonaire	52
La Guayra	6	Bov. Eilanden	1
La Vela de Coro	10	La Guayra	7
Maracaibo	5	La Vela de Coro	11
Martinique	1	Maracaibo	4
Mayaguez	2	Pto Cabello	13
Pampatar	1	Pto. Rico	1
Pto. Cabello	19	Rio Hacha	4
Pto Colombia	1	Trinidad	1
Rio Hacha	1		
Tucacas	2		
Totaal	120	Totaal	118

STAAT van het aantal vaartuigen, die het eiland CURAÇAO in de maand Augustus 1925 aandeden, met de vermelding van hunne totale inhoudsmaat

	ZEILSCHEPEN. Aantal	ZEILSCHEPEN. Inhoud in M³. Bruto	ZEILSCHEPEN. Inhoud in M³. Netto	STOOMSCHEPEN. Aantal	STOOMSCHEPEN. Inhoud in M³. Bruto	STOOMSCHEPEN. Inhoud in M³. Netto
Maand August. 1925	120	24.514	21.897	181	1.545.286	895.580
Vorige maanden	780	187.590	167.235	1232	10.769.129	6.264.705
Totaal	900	212.104	189.132	1413	12.314.415	7.160.285

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en de visscherij.

Christus-film.

Blijkens achterstaande advertentie wordt morgen hier voor 't eerst opgevoerd de Hollandsche Film „*Christus*", die het geheele leven van den Zaligmaker op het doek brengt. De godsdienstige stichting en de pieuze uitbeelding wordt ten zeerste geprezen, zoodat wij de bijwoning dezer voorstelling gerust kunnen aanbevelen

Pas ontvangen
IN
La Moda de Paris

een prachtige verzameling Fantasie hoeden voor

Dames, meisjes en kinderen,
Volgens de laatste mode.
DE WINDT & Co.

Conscientie Steeg 52—54 *Telephone 121*

3—2 *Otrabanda.*

Compañia Trasatlantica

El Vapor

se espera del Pacifico via Colon y Pto Colombia alrededor del 27 de Agosto y seguirá el mismo dia a Pto. Cabello, La Guaira, San Juan Tenerife, Cadiz y Barcelona.

El vapor

se espera el 12 de Setiembre de Europa via Cuba y Venezuela, para seguir el mismo dia al Pacifico via Pto Colombia y Colon.

Ambos vapores aceptan carga i pasajeros.

Los Agentes.

S E L. MADURO & SONS.

Koninklijke West-Indische Maildienst.
VAN CURAÇAO

NAAR Pto. Cabello, La Guaira, Trinidad, Barbados en Europa:

SS. "Venezuela"	1 Oct.
SS. "Stuyversant	15 Oct.
SS. "Crijnsen"	29 Oct

NAAR Pto. Colombia, Cartagena, Cristobal en Pto. Limon:

SS. "Venezuela"	17 Sept
SS. "Stuyvesant"	1 Oct
SS. "Van Reusselaer"	15 Oct.

NAAR Pto. Cabello, La Guaira, Cumaná, Pampatar, Carúpano, Trinidad, Demerara, Paramaribo en Europa:

SS "Prins der Nederlanden"	6 Oct.

NAAR New York:

SS. "Astrea"	18 Sept
SS "Merope"	25 Sept

NAAR Maracaibo:

SS. "Merope"	15 Sept
SS. "Brion"	20 Sept
SS. "Medea"	23 Sept

CHRYSLER MOTOR CORPORATION
EN
MAXWELL MOTOR CORPORATION
DETROIT, MICHIGAN.

In de geschiedenis van elke industrie wordt onvermijdelijk een zekere hoogte bereikt. waarop de geheele ontwikkelingskoers veranderd wordt, en de oude methodes en praktijken in onbruik geraken.

Waar de vooruitgang in het verleden een zekere leer heeft gevolgd, is nu een nieuwe leer gevestigd die werkelijk de oude methode omvergooit.

Ook de vormen worden opnieuw bewerkt. Nieuwe fabricaten en modellen worden ingevoerd. De fabrikanten hebben tegenwoordig eèn nieuw overzicht en een grondslag voor den arbeid, geheel verschillend van het tot nog toe gevolgd systeem.

De motorrytuigen-industrie heeft daarop geen uitzondering gemaakt.

Met de **CHRYSLER SIX** is een hoogte bereikt, die een tijdstip in de geschiedenis der auto-industrie aanwijst. De **CHRYSLER** vertegenwoordigt een vooruitgang, die slechts te vergelijken is met de verstreikende vooruitgang in andere industrieën.

CHRYSLER SIX — "Is een even belangrijke evolutie als die van Watt's eerste ruwe machines tot de hedendaagsche groote stoomturbines." — Saturday Evening Post.

Per S. S. "Carabobo" zijn alhier aangekommen een Phaeton en een Roadster. Voor inlichtingen en prijzen gelieve men zich te wenden tot

TISCHER & Co.

Agenten.

Nieuwe prijzen voor **CHRYSLER**:

"VIER"	Touring	$ 895.—	"SIX"	Touring	$ 1295.—
	Coupe	995.—		Phaeton	1395.—
	Coach	1045.—		Coach	1445.—
	Se dan	1095.—		Roadster	1625.—
				Se dan	1695.—
				Royal Coupe	1795.—
				Brougham	1865.—
				Imperial	1995.—
	F.O.B. Detroit			Crown Imperial	2095.—

2—3

Officieele Berichten.

De Examencommissie, benoemd bij G. B. van 23 Juli 1925, No. 625, is aangevuld met nog een plaatsvervangend lid, n.l. den Heer Mr. G. H. Eskes, rechtskundig adviseur van de C. P. I. M.

Aan den hulpkommies der belastingen alhier, F. H. van Dinter, is om gewichtige redenen, veertien dagen vrijstelling van dienst naar Aruba verleend.

De substituut-griffier van het Hof van Justitie in Curaçao, J. H. A. W. Sprock, is in activiteit hersteld en de adjunct-commies, Q. L. Rigaud, is eervol ontheven van de verdere waarneming der betrekking van substituut-griffier van het Hof van Justitie in Curaçao.

De heeren D. Molenkamp, hoofd van den post voor draadlooze telegrafie op Curaçao, en M. Rosema, monteur bij genoemden post, tijdelijk uit die functien ontheven, zijn wederom hersteld in hunne respectieve betrekkingen op Curaçao en de heer J. W. Peiliker, seiner bij genoemden post, is eervol ontheven van de verdere waarneming der werkzaamheden van hoofd van den post, tevens monteur.

De fuselier W. Osenga is, ontheven van zijn verdere werkzaamstelling bij de politie en de tijdelijk op proef zijnde agent van politie, Albert Abath, is tijdelijk benoemd tot agent van politie 2de klasse.

De tijdelijke onderwijzeres 4e klasse, Mej. M. O. Oduber, is definitief benoemd tot onderwijzeres 4e klasse bij het Openbaar Onderwijs in Curaçao.

Aan den adjunct-commies R. D. de S. Arends is, wegens ziekte, nog veertien dagen vrijstelling van dienst verleend.

Theodoor Rodriguez is belast met het aansteken, uitdooven en onderhoud van de zes lantaarns op ducdalven geplaatst in het Schottegat.

De commies J. P. E. Gorsira is eervol ontheven van de waarneming der functien van hulpambtenaar van den Burgerlijken Stand in het stadsdistrict van Curaçao en de commies ter Gouvernements-Secretarie R. F. W. Boskaljon is als zoodanig benoemd.

J. Broos is tijdelijk benoemd tot hulpkommies der belastingen en werkzaam gesteld op Curaçao.

Kolonial Raad.

Zitting op Maandag, den 14n. September 1925, des avond te 8 uur.

Te behandelen onderwerpen:

1. *Ingekomen stukken.*
2. *Ontwerp-verordening tot aanvulling van de "Algemeene Verordening I. U. en D. 1908."*
3. *Ontwerp-verordening houdende wijziging van de voorschriften omtrent surseance van betaling (en in verband daarmede wijziging van artt. 13 "Curacaosch Failliementsbesluit" en 1175 Burgerlijk Wetboek voor de kolonie Curaçao).*
4. *Verordening houdende wijziging van het "Curaçaosch Faillissementsbesluit" (P. B.1914 No. 17) (voortzetting van bedrijf na insolventie).*
5. *Ontwerp-verordening houdende wijziging van de bepalingen omtrent wissels en assignatien.*

Willemstad, den 11n. September 1925.

De Griffier van den Raad,

BOOMGAART.

PRIVAATLESSEN BOEKHOUDEN EN HANDELSKENNIS.

Opleiding voor praktijk-examens.

Inlichtingen schriftelijk of mondeling.

Scharlooweg 57.

A. HUYSMAN.

Leeraar Boekhouden.

PROGRAMMA.

Muziekuitvoering

1.	*THE LAST STAND*	Marsch	W. MYDLETON
2.	*LE CAID*	Ouv.	A. THOMAS
3.	*AN DER SCHÖNEN BLAUEN [DONAU*	Walzer	J. STRAUSS
4.	*FANT. SUR „FREISCHÜTZ"*		C. WEBER
5.	*IM TRAUTEN HAIM*	Polka pour Piccolo	O. FOURMONT
6.	*FAINT. SUR „MIREILLE"*		C. GOUNOD
7.	*ENSUEÑO Y „REALIDAD*	Danza	F. CALLEJO
8.	*NEGERS GEBURTSTAG*	Two-Step	P. LINCKE

Zondagavond om 7.30 uur BRIONPLEIN.

ALLERLEI.

Amerikaansche rijkdom.

Hoe snel Amerikaansche vermogens verworven en verloren worden, blijkt uit de volgende cijfers: In 1922 waren er in de inkomstenbelasting 67 personen aangeslagen naar een jaarlijksch inkomen van meer dan een millioen dollar. Twee van deze 67 betaalden nog in 1916 belasting naar een jaarlijksch inkomen van vijf duizend dollar. Daarentegen bleven 30 belastingbetalenden, die in 1916 een inkomen van meer dan een millioen dollar hadden gedeclareerd, in 1922 zeer ver beneden dat cijfer.

Maar de belastingen zijn geen absolute maatstaf voor het inkomen van een Amerikaan. Het is al voldoende om een deel van zijn inkomen in een nieuwe onderneming te steken, om dit vastgelegde deel vrijgesteld te krijgen van belasting. Desniettemin bedroeg de totaalopbrengst der belastingen in het jaar 1922 een half procent van het nationaal vermogen der Ver. Staten, bijna twee milliard.

Van deze som betaalde het grootste deel de stad New-York; het bedrag kwam neer op 383 dollar per hoofd. In den staat Columbia bedroeg het zelfs 528 dollar per hoofd, terwijl over alle inwoners der Ver. Staten verdeeld, de belasting 195 per hoofd bedroeg!

De inkomsten van geen enkelen Europeeschen Staat kunnen daarbij worden vergeleken. Alleen de 67 Amerikanen, elk met een minimum inkomen van een millioen dollar, betaalden in één jaar tijds acht en veertig millioen dollar aan belasting. Daarbij is het staatsbudget naar verhouding veel bescheidener dan dat van menigen kleinen Europeeschen Staat. Tal van instellingen, die in Europa groote offers van de staatskas eischen, worden in Amerika door particulieren bekostigd en in stand gehouden. De meeste universiteiten, wetenschappelijke instellingen, ziekenhuizen, musea, volksbibliotheken, enz. zijn door particulieren in het leven geroepen en kunnen geheel uit eigen middelen bestaan.

Voor Engeland geldt trouwens voor een goed deel hetzelfde.

HULSTKAMP'S OUDE GENEVER & FIJNE LIKEUREN

Vertegenwoordigers: Mensing &Co

TE HUUR.

De bovenverdieping van ons nieuw gebouw:

Hoek Breedestraat - Keukenstraat.

De bovenverdieping wordt in haar geheel of bij gedeelten verhuurd.

Het gebouw zal vermoedelijk tegen *eind September a.s.* betrokken kunnen worden.

Voor verdere inlichtingen wende men zich tot

. 5 **MORRIS E. CURIEL & Sons.**

Bekendmaking.

De verkoop van juweelen en van gouden en zilveren voorwerpen ter Spaar- en Beleenbank van Curaçao beleend van den 2n Januari 1924 af tot en met 30 Juni 1924, onder **No. 4072 H** tot en met **3810 I** zal plaats hebben op Donderdag den 24 September a. s. 's morgens ten 9 uur en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao 1 September 1925.

De Voorzitter

3 H. J. C. HENRIQUEZ.

TROUWEN

op 15 September a. s.

Coenraad Christiaan George Philipszoon

EN

Marta Elfeda Buncamper

St. Martin N. G. 28 Aug. 1925.

Eenige en algemeene kennisgeving

3—3

DIT merk en geen ander

BLIKGROENTEN

merk

„MOLEN"

fabrikaat der firma

TIELEMAN & DROS-LEIDEN

VERTEGENWOORDIGERS: MENSING & Co.

DE EDELSTE SIGAAR

WASCANA

VOOR KENNERS VAN HAVANA

Het schitterendste en meest gezochte sigarenfabrikaat in Holland en Ned. Oost-Indië is dat van de Sigarenfabriek „Wascana" KAMPEN (Holland.)

Vertegenwoordigers voor Curaçao:

Mensing & Co.

Met de laatste boot is voorraad aangekomen.

Wilt gij goed en goedkoop rooken ? ? ? koopt dan uwe sigaren bij

ELLIS & DANIA.

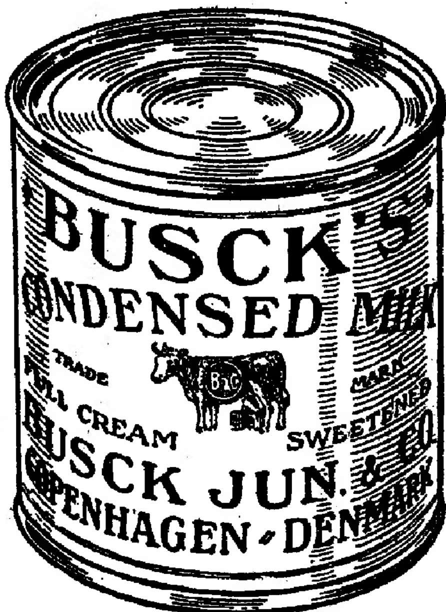
Ook kunt u daar van alles krijgen tegen zeer lage prijzen.

De winkel, die goedkooper dan 't goedkoopst verkoopt.

Komt en overtuigt u, of bel **Telefoon No. 423.**

Billijke prijzen — Prompte bediening

Mensing & C°.

Vertegenwoordigers.

UN TONICO GENERAL

TONIKEL

Y RECONSTITUYENTE

PARA ANEMIA, CLOROSIS, MALA NUTRICIÓN, TUBERCULOSIS, COREA, AMENORREA, NEURASTENIA, MAL DE BRIGHT Y CONVALECENCIA DE LA GRIPE, DE PULMONÍA Y DE FIEBRE TIFOIDEA.

GLAXO HET BESTE KINDERMEEL

Agenten: MENSING & Co.

Groote besparing.

Bij het gebruik van de pretroleumkachel

New-Perfection,

heeft men zoo weinig brandstof noodig, dat men meer dan de helft bespaart, wat men uit zou geven als men houtskool gebruikte.

Een gallon petroleum kost ongeveer 55 cent en duurt langer dan een halven zak houtskool.

Steeds in voorraad een groote hoeveelheid branders, pitten en verdere onderdeelen.

Eenige agenten: A. D. CAPRILES & Co.

5—5 *Heerenstraat No. 20*

Pension Augustiny

Brandhofstraat 7, Schaarlo.

Europeesche keuken

Ruime kamers.

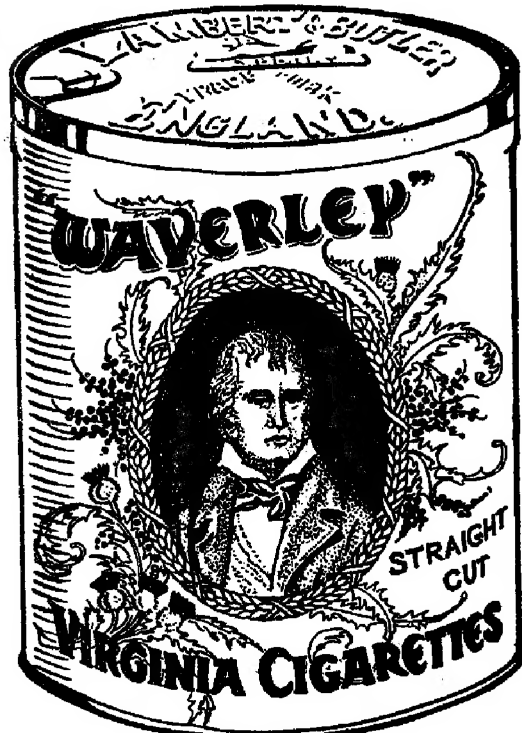
1—2

The best whisky imported on the Island.

Mensing & C°

Agents.

Sole Importers Mensing & Co.

GOEDKOOP, DUURKOOP.

DUBBELE KROON

GENEVER

BLANKENHEYM & NOLET'S

Distilleerderij

geeft het beste artikel en den vollen inhoud.

4 **Wat geven anderen ¿** 8 | 13

JOSEPH TRAVERS & SONS Ltd.

London.

MENSING & Co.

VERTEGENWOORDIGERS.

Met de laatste booten een grooten voorraad ontvangen.

Agenten: MENSING & Co.

SOLE IMPORTERS:

MENSING & Co.

Vereeniging van Leeraren in het Boekhouden te AMSTERDAM.

Opgericht **18 April 1883** Als rechtspersoon erkend bij Koninklijk besluit van **2 Maart 1893** N°. **33** en **18 December 1923** N°. **62.**

Het examen voor het praktijk-diploma in Boekhouden wordt twee maal per jaar afgenomen te Amsterdam, 's-Gravenhage, Rotterdam, Utrecht, Groningen, Medan, Batavia, Soerabaja en Paramaribo.

In Mei van dit jaar voor het eerst op Curaçao.

De eerste en eenige candidaat, de Heer G. G. A. Nouel, slaagde met buitengewoon mooie cijfers.

Bij genoegzame deelname zal ondergeteekende **twee cursussen** openen, één voor beginners en één voor meergevorderden. Aanmelding zoo spoedig mogelijk.

Tevens **privaat- en cursuslessen** voor andere examens, speciaal admissie-examen H. B. S. en Gymnasium.

H. J. VOOREN.

Leeraar Boekhouden M. O.

2—3 Witteweg 40 Otrabanda P. B. 40.

BOTICA NACIONAL de EDMUND JACOBSEN.

Acaba de recibir un gran surtido de „Medicinas Patentadas" francesas, de la mejor calidad, entre ellas las siguientes:

Agua del Carmen BOYER	Tabletas de Santeina
Solución de Pautauberge	Pastillas de Valda
Estaphylasa simple y Yodurado del Dr. Doyen	Comprimido de Vichi Etat
Elixir de Baudry	Pastillas de lechuga
Jarabe de Rabano Yodado	Ampolletas de Enosol
Valerianato de Pierlot	Solución Digalen Roche
Solución Coirre	Agua de Vichy Celestine
Jarabe Thiocol Rochá	Aceite de Quinina
Chloracthyl Bengue	Agua de Quina
Coliolodo Dubois	Vinos de Quina La Roche
Cytoserum	Vinos de Quina ferruginosa La Roche
Ampolletas de Evatmina	Ampolletas de Cacodillato de hierro
Capsulas de Sandalo Midy	Jarabe de Dusart
Ampolletas de cacodillato de soda	Crema de Bismuto
Suero ferruginosa	Solución de Ieras
Capsulas de Arheol	Jarabe de Yoduro de estroncio
Ampolletas de gliceroíosfato de soda	Vitamina
Kola granulado de Astier	Jarabe de Ieras Curaçao, Otrabanda.

JARABE DE AMBROZOIN

TOS BRONQUITIS ASMA, LARINGITIS — JARABE DE — TOS FERINA TUBERCULOSIS AFECCIONES RESPIRATORIAS

AMBROZOIN

ALIVIA LA TOS Y LA RESPIRACION DIFICULTOSA. ESTIMULA LA EXPECTORACION, ALIVIA LA INFLAMACION, SUPRIME LOS SUDORES NOCTURNOS, FORTALECE LA RESPIRACION Y DOMINA EL DESASOSIEGO.

JARABE DE AMBROZOIN

AMERICAN APOTHECARIES COMPANY. New York.

RED „D" LINE OF STEAMSHIPS.

REGULAR SERVICE BETWEEN NEW YORK, PTO RICO, CURAÇAO AND VENEZUELA.

SAILINGS DURING SEPTEMBER.

1925			S.S. Tachira		S.S. Caracas		S.S. Trujillo		S.S. Carabobo		S.S. Maracaib
Leave		NEW YORK	Aug. 19		Aug. 26		Sep. 2		Sep. 9		Sep. 19
	Arrive	SAN JUAN	„ 25		„ 31		„ 8		„ 14		„ 22
Leave		„	„ 26		„ 31		„ 9		„ 14		„ 23
	Arrive	CURAÇAO	. . .		Sep. 3		. . .		. . .		. . .
Leave		„	. . .		„ 3		. . .		. . .		. . .
	Arrive	PTO CABELLO	. . .		„ 4		. . .		. . .		. . .
Leave		„	. . .		„ 4		. . .		. . .		. . .
	Arrive	LA GUAIRA	Aug. 28		„ 5		Sep. 11		Sep. 16		Sep. 25
Leave		„	„ 29		„ 8		„ 12		„ 17		„ 26
	Arrive	PTO CABELLO	. . .		„ 9		. . .		„ 18		. . .
Leave		„	. . .		„ 10		. . .		„ 18		. . .
	Arrive	CURAÇAO	Aug. 30		„ 11		Sep. 13		„ 19		Sep. 27
Leave		„	„ 30		„ 11		„ 13		„ 19		„ 27
	Arrive	MARACAIBO	„ 31		. . .		„ 14		„ 20		„ 28
Leave		„	Sep. 5		. . .		„ 19		„ 24		Oct. 3
	Arrive	CURAÇAO	„ 6		. . .		„ 20		„ 25		„ 4
Leave		„	„ 6		. . .		„ 20		„ 25		„ 4
	Arrive	PTO CABELLO	. . .		. . .		. . .		„ 26		. . .
Leave		„	. . .		. . .		. . .		„ 26		. . .
	Arrive	LA GUAYRA	Sep. 7		Sep. 12		Sep. 21		„ 27		Oct. 5
Leave		„	„ 7		„ 12		„ 21		„ 28		„ 5
	Arrive	SAN JUAN	„ 9		„ 14		„ 23		„ 30		Oct. 7
Leave		„	„ 10		„ 16		„ 24		„ 30		„ 8
	Arrive	NEW YORK	„ 16		„ 21		„ 30		Oct. 5		„ 14

S.S. **"Merida"** connecting with S.S. "Caracas" sails from Curaçao for Maracaibo Sept. 3, and Oct. 8, returning sails from Maracaibo Sept. 9 and Oct. 14.

For further particulars apply to

S. E. L. MADURO & SONS.

Agents.

DURANTE LA ESTACIÓN CALUROSA cuando usted, se fatiga fácilmente y le falta energía, se siente abatido, nervioso, irritable y debilitado, tome una cucharadita de SALVITAE en un vaso de agua.

REFRESCA, VIGORIZA, LIMPIA Y PURIFICA.

Salvitae

Estimula el HÍGADO, y los RIÑONES entona la DIGESTIÓN, limpia y purifica el CONDUCTO INTESTINAL, elimina el ÁCIDO URICO, evita la POSTRACIÓN y la LANGUIDEZ.